

Fædrelandet.

Redigeret af J. D. Hage.

Forlagt af C. A. Reitzel.

Mere om Thorvaldsens Museum.

Et anonymt Brev, der er tilsendt Red., saavel som hvad han i Samtaler af og til erfarer, bevæger ham til at røre ved et Emne, som Læserne vel snart ere kjede af.

Fors. af hiint Brev gjør omtrent de samme Indvendinger, som de tidligere berørte, men lægger dog især Vægt paa den: at der er mange Foretagender, der med Hensyn til vor Cultur bedre vilde egne sig til at anbefales Nationens kraftige Deeltagelse; og at man, naar man endelig vil samle til et Lokale for Thorvaldsens Arbejder, ei behøver at bygge, men kun at indrette allerede staaende Bygninger. Dette mener han er saa meget nødvendigt, som Opførelsen af et eget Museum vilde koste en Sum, som vi med al Anstrengelse ikke kunne bringe tilveie. Andre have Intet imod selve Planen, heller ikke imod at den nu bringes paa Bane, men forlange den modificeret saaledes, at der oprettes et Museum, som indeholdt ei blot Thorvaldsens Bærker, men ogsaa Ufføbninger af de bedste Antiker, som ikke haves i noget betydeligt Antal ved Kunstacademiet.

Den først omtalte Indvending er ofte fremfat, og skjøndt der ved flere Leiligheder, f. Ex. af Prof. Clausen i Folkebladet, er taget Hensyn til den, saa ansee vi den dog for saa vigtig, at vi ei kunne gaae den forbi. — Vi ere forsaavidt enige med Fors., at der er mange Gjenstande, som ere

mere passende for vor nærværende Cultur, end en Samling af Billedhuggerarbejder, da der til at nyde disse fordres en Dannelse, der ikke engang altid findes hos de meest Dannede, end sige hos Andre. Heller ikke have vi nogensinde troet, at den udannede Mand strax vilde være istand til at nyde Billedhuggerkunstens Bærker paa den rette Maade, og denne Mening er ogsaa tydeligt nok udtalt i N° 129 af dette Blad. Naar der altsaa ikke havde været nogen særegen Anledning til at bringe et saadant Museum istand, saa vilde vi anseet det for upassende at opfordre Folk til at bidrage til et saadant. Der vilde da let kunne findes andre Gjenstande, der ere mere nødvendige deels i og for sig, deels efter det Standpunkt, hvortil vi ere komne. Saaledes kunde man uden tvivl med Grund paastaae, at før vi oprette et Museum for Billedhuggerarbejder, bør vi hellere sørge for, at vort Undervisningsvæsen, saavel det høiere som det lavere, bliver ordentlig indrettet, at Kirken rigeligere udstyres, o. A.; Andre ville anbefale Oprettelsen af nationale Museer for Naturhistorien, Foreninger for at fremme Haveculturen; Andre igjen Veies og Canalers Anlæg o. s. f. Med nogle af disse og lignende Gjenstande kan indvendes, at de have mere lokal end national Interesse; mod andre ville vistnok de Fleste fremføre den Bemærkning, at de allerede bidrage til disse Gjenstande, f. Ex. Kirke og Skole, og at disse Bidrag ere tilstrækkelige, naar de blot hensigtsmæssigt anvendes. Om andre f. Ex. nationale Museers Indrettelse for naturhistoriske Gjenstande ville

Mange vistnok dele vor Mening, at disse vilde virke mere indgribende i Folkets Dannelse, end en Samling af Sculpturarbejder, da de i hine opstillede Gjenstande ligge Enhver langt nærmere og derfor lettere optages i hans Kundskabskreds. Men Sagen er den: at det til det oftomtalte Foretagende er en særegen Anledning, som man ei bør lade gaae unyttet hen. Ikke enhver Tid er lige beleilig til Alting. Landmanden nedlægger i Jorden ikke den Sæd, der i og for sig er den bedste, men den, som med Hensyn til Jordbund, Aarstid og Veirligt lover det bedste Udbytte. Saaledes have ogsaa de, der indbyde til Dpretelsen af et Museum for L.'s Arbejder, Ret, naar de sige, at Tiden netop til dette Foretagende er beleilig. En dansk Mand har ifinde at tilbyde sine Landsmænd en Gave, som alle civiliserede Nationer vilde misunde dem, en Gave, der i alle Tilfælde maa erkjendes at ville virke velgjørende paa Folkets Cultur. Denne Mand har opfyldt Verden med sit Navns Berømmelse; naar den Fremmede hører, at han er Dansk, stiger hans Agtelse for det lille Land, ligesom den Danstis Selvsølelse ved Tanken om at høre til samme Folk, som han. Ligesom Gaven, saaledes er Giveren i høi Grad national, og man vil neppe kunne nævne Noget, der i den Grad for Tiden egner sig til at vække Folkets Deltagelse, som dette Foretagende. Sagen er egentlig ganske simpel denne: er det passende for et Folk fra en af sine ypperste Mænd at modtage en betydelig Gave, uden at gjøre sig Umage for at berede denne Gave en værdig Modtagelse? Kan et heelt Folk være bekjendt at undskyldte sig med Mangel paa Midler, naar en enkelt Mand tiltænker det en Gave af større Værdi, end det Huusly, den behøver?

Den Indvending, at Folket er fattigt og ei istand til uden Besvær at skaffe den fornødne Sum, fordrer et Par Ord. Vi ville her ikke gjentage, hvad vi ved andre Leiligheder have yttret, at det kun kommer an paa at have Lust, for at have Raad til at faae Sagen istand; vi ville anføre

en Bemærkning, som uden tvivl er rigtig. En Ven af os, der interesserede sig for Sagen, yttrede nemlig i denne Anledning: at netop i en fattig Stat var et saadant Foretagende meest nødvendigt og kunde meest passende udføres ved Manges forenede Bidrag. Uden tvivl er der meget Sandt i denne Synsmaade. I rige Stater er der altid en Mængde Privatmænd, der samle Kunstgjenstande og derved i større eller mindre Kredse bidrage til at vække Sandisen derfor. Dette er ikke Tilfældet i de fattigere Stater, og da disse dog, naar de ei ville staae tilbage i Cultur, ikke kunne undvære det Dannelsesmiddel, som Kunsten afgiver, saa bliver det her Nationens Sag at skaffe de fornødne Pengemidler tilveie.

Man vil maaskee her indvende os, at Regjeringen da bør sørge for det Fornødne, og altsaa ogsaa nu for et til Optagelsen af Thorvaldsens Arbejder passende Lokale. Vi indrømme gjerne, at hvis det ikke var muligt at skaffe Midlerne paa andre Maader tilveie, saa vilde det være aldeles passende, at Regjeringen gjorde det. For længe siden er man enig om, at Statens Diemed ikke blot er at sørge for Borgernes Sikkerhed, men ogsaa for deres størst mulige Uddannelse og i det Hele taget for deres Velvære, og uagtet alle Stater hidtil have seet sig nødte til at anvende en overveiende stor Deel af deres Indtægter paa de første Fornødenheders Tilfredsstillelse, og uagtet i flere constitutionelle Stater Repræsentanterne have vilst, at de ei vide at vurdere Vigtigheden af de aandelige Interesser, erkjende dog alle nogenledes civiliserede Stater det for deres Pligt efter bedste Evne at tage sig af disse høiere Anliggender. Men skjøndt det oftomtalte Foretagende aldeles egner sig til at udføres af Staten, saa ville vi dog nødig, at Folket skal lade sig berøve denne Anledning til ved forenede Kræfter at virke til et smukt Maal. At vække Sandisen for Livets høiere Goder, at vænne Folk til med Tillid at samvirke til disses Fremme, at overbevise dem om, hvor uendeligt Meget der ved en saadan For-

eningsaand lader sig udrette, det er det Hovedpunkt, hvorpaa Enhver, der stræber at bidrage til Folkets Forædling, maa lægge fortrinlig Vægt, og for at befordre dette Diemed's Opnaaelse bør ingen Leilighed gaae ubenyttet hen. Der bliver desuden Nok tilbage for Regjeringen at tage sig af, hvortil Folket ikke saa let lod sig forene. Den nuværende Finantsforlegenhed, der uvilkaarlig stemmer Mange mod dette Foretagende, er en ny Grund til ved private Bidrag at udføre Planen, der nu vilde gjøre Regjeringen Dyveri.

Der er ogsaa en anden Grund, hvorfor vi ikke ønske dette Foretagende i Regjeringens Hænder; vi frygte nemlig, at der da ved Valget af Architecten vilde blive taget altfor meget Hensyn til ydre Ting: hans Stilling som Embedsmand, Anciennitet, Titler og Ordener. Naar ikke usædvanlige Begivenheder indtræffe, er det vanskeligt især for en absolut Regjering at opgive Hensynet til de Mærker, den selv har paatrykt en Mand; den vilde paa en Maade tilstaae at have feilet, naar den forbigik en saadan distingueret Person, og tog En, der kun udmærkede sig ved Dygtighed, men endnu ikke var forsynet med hiint Apparat. Desværre have vi følt Virkningerne af dette System; de mange store Bygninger, der siden Krigen ere opførte, vidne om, at den høitbetitlede Architect ikke altid har været den høitbegavede eller den sparsommeligst akkorderende. Deraf kan det forklares, at vi have anvendt hundrede Tusinder paa Bygninger, som man hellere maatte ønske borte; vi nævne kun som Exempel den, idetmindste for den Uindviedes Dje, skrækkelige Frue Kirke. *)

*) Om der kunde kommet noget Bedre ud af den gamle Ruin, vide vi ikke, men det vide vi, at man i dette Tilfælde hellere maatte floiset det Hele, end opføre en Bygning, som siges at være usolid, som i høi Grad støder Diet og som ikke er passende til det Brug, hvortil den er bestemt. Hvor til overhovedet saadanne store Skrumler af Kirker? At man bruger de gamle, finde vi begribeligt; men at man opfører nye eller med næsten ligesaa megen Bekostning restaurerer gamle, er os

Naar Folket selv skal bygge, haabe vi, at der vil blive sørget for en Architect, der er Herre over Opgaven.

Mange, der interessere sig for paa denne Maade at bringe gavnlige Foranstaltninger tilveie, men som lægge Vægt paa andre Gjenstande, frygte for, at Folk, der i de senere Aar saa ofte ere blevne opfordrede til at give snart til Et, snart til et Andet, skulde ved det Thorvaldsenske Museum blive trætte og ikke i lang Tid være at formaae til at bidrage til andre Antiggender. Denne Frygt troe vi dog i det Hele ugrundet. Vel kan det være, at det vil blive vanskeligere i nogle Aar at formaae Folk til flige Bidrag; men lad dem først see Museet reise sig og fylbes med smukke Besoere, lad dem høre Fremmede berømme saavel Manden, der gav, som Folket, der værdig modtog hans Gave, og de ville sikkert blive mere redeboudne til at fremme andre lignende Foretagender, end de ellers vilde have været. Alt i Livet er en Bane og saaledes ogsaa det at give til almene Diemed's Fremme; see vi først Virkningerne heraf,

ufatteligt. Disse store, kolde Kirker ere hverken skikkede for vort Klima eller for vor Protestantisme, hvor Præstens Ord udgjør den vigtigste Deel af Gudstjenesten. Den legemlige Uhyggelighed, man føler, hindrer den aandelige Virksomhed, og i det store Rum, hvor Gaaende og Kommende desuden gjøre Støi, kan Præstens Tale ikke paa alle Steder høres. Naar det endda er en grandios gothisk Kirke, som den Roeskildske, saa faaer man i det ophoiede Indtryk Erstatning herfor; men saadanne Kirker opføre vi ikke nu. Bedre havde det uden tvivl været, om man istedetfor at restaurere Fruekirkes gamle Mure, havde opført et Par smukke Capeller, saaledes indrettede, at baade Præsten kunde høres, og Lokalet opvarmes. Saaledes bærer man sig ad i London, hvor der netop i de senere Decennier er bygget en Mangde saadanne Capeller. Maaskee var det ei afveien at være betænkt herpaa, hvis Fruekirke virkelig skulde love liden Varighed. — Dens Bygmester vilde vi hermed ikke træde for nær; vi mene kun, at den, der kan levere et smukt Genre-Maleri (man tænke bl. a. paa de smukke Baaningshuse i Altona, som han har opført), ikke altid er istand til at give en grandios Composition.

faa ville vi faae Lyst til oftere at træde sammen, og vi ville efterhaanden vænnes til at ansee en lille Sum, som aarlig dertil kan anvendes, for Noget, hvortil vi ligesaa godt maae gjøre Udvei, som til det daglige Brød. Der er i den senere Tid allerede gjort en god Begyndelse; et Tidsrum af omtrent et Decennium har seet mange gavnlige Selskaber danne sig, især i Hovedstaden: Kunstforeningen, Athenæum, Læseforeningen, Trykkeselskabet, den naturhistoriske Forening, Selskabet for Naturlærens Udbredelse, for Havculturens Fremme, Velgjørenhedselskabet, Musikforeningen; der er samlet Bidrag til Indretning af Afsyler, til Skolers Anlæggelse, til unge Forbryderes Forbedring, o. s. v. Om end enkelte af disse Foreninger skulde blive opløste, saa tvivle vi dog ei paa, at de fleste ville holde sig eller nye opstaae i deres Sted. I England er der netop i de senere Decennier ved denne Foreningsaand udrettet utroligt Meget, og forholdsviis langt Mere, end i ældre Tider, selv om man tager tilbørligt Hensyn til den stærke Stigning af Nationalvelstanden. Vi feile neppe, naar vi paastaar, at der i de sidste 40 Aar ved Privatmænds Sammenskud er gjort langt Mere, end i de foregaaende 400 Aar. Det er saa langt fra, at det ene Foretagende der har fortrængt det andet, at tværtimod det ene er fulgt rask ovenpaa det andet.

Den ofte gjorte, ogsaa her i Bladet før berørte Bemærkning: at man hellere maa indrette end bygge et Museum, bringe vi i Forbindelse med en anden, vi strax i Begyndelsen nævnte: „at man nemlig, om man end havde Pengene til at bygge for, dog hellere burde anvende dem til at kjøbe Afføbninger af de bedste Antiker og saaledes i de Bygninger, man kunde haabe Regjeringen vilde indrømme, indrette et Nationalmuseum for de bedste Sculpturarbeider. Disse Bygningers hensigtsmæssige Indretning og Kjøb af Antikafføbninger vilde udkræve Alt, hvad Folket kunde samle“.

Det er et stort Spørgsmaal, om de Mænd,

der satte Sagen i Gang, saaledes som Planen nu er lagt, vilde have bestræbt sig for at udføre den mere omfattende, som vi her med saa Død have nævnt. Dernæst spørges der, om saa Mange vilde givet deres Bidrag til den sidste, som til den første Plan, og endelig, hvad der her er det Bigtigste, om Thorvaldsen vilde være tilfreds med at see sine Arbeider blandede med andre Sculpturarbeider og Afføbninger. Selv om man ikke tvivlede om de 2 første Punkter, saa vilde man have al Grund til at tvivle om det sidste. Det er meget sædvanligt, at Mænd, der i et heelt Liv med Kjærlighed have samlet Kunstfager, Naturalier, Bøger o. dsl., og testamentere dem til det Offentlige, tilføie den Bestemmelse: at deres Samlinger skulde opbevares for sig selv. Da Thorvaldsen har frembragt saa mangfoldige Arbeider, og han desuden i en Række af Aar har samlet mangfoldige Kunstfager: saa er det høist sandsynligt, at han nødvendig vil see sine Samlinger blandede med andre Gjenstande. Visnok vilde det være høist lærerigt, at sammenligne Thorvaldsens Arbeider med Antikerne fra den bedste græske Tid; men dette kan alligevel skee, om de end ikke opstilles i eet Lokale. Man maa desuden vogte sig for at samle altfor Meget paa eet Sted; Massen af Gjenstandene overvælder Beskueren, der istedetfor at nyde, trættes og sløves.

„Nu vel, saa lad Thorvaldsens Arbeider opstilles i een, og Antikafføbningerne i en anden af de Bygninger, som vi vente skulde blive ledige, men lad ikke Pengene anvendes til at opføre en ny Bygning, da vi behøve dem til at completere vor Gipsamling“. Naar de Bidragende Intet havde mod denne Anvendelse af deres Penge, og Bekostningen ved at indrette et Lokale, der ret begunstiger Kunstnydelsen, var betydeligt mindre end ved at bygge, saa vilde vi uden Betænkning stemme derfor. Men her møder netop Banskelligheden. Kunstforstandige Folk paastaar, som vi have seet, at Sculpturarbeider, for rigtig at nydes, nødvendig maa have et ganske efter dem afpasset

Lokale, Lys fra oven o. s. f. Vi kunne ikke heri tiltage os nogen Dom, men ville kun fremsætte nogle Bemærkninger, der kunne tjene til Sagens Drøftelse. At Architecterne ikke ville høre tale om at indrette, men kun om at bygge, derpaa lægge vi ikke saa megen Vægt, da vi ikke ansee dem for uvillige Vidner. Det er begribeligt, at den, der har en god Idee i Hovedet, gjerne vil udføre den, istedetfor at tumle med ældre Bygningers Omdannelse, der er ulige sværere og ikke bringer saa megen Ære. Dgsaa maa man vel vogte sig for at tænke sig et nyt Museum aldeles feilfrit, medens man strengt veier Manglerne ved en ældre Bygning. Det er desværre en Erfaring, som man i alle Lande har gjort og daglig gjør, at Udførelsen næsten aldrig svarer til Forventningen, en Bemærkning, der naturligtvis ikke dadler Architecten, man kun peger paa de Mangfoldigheder, han baade i sit eget Indre, og i det ydre Stof har at overvinde. Men naar man troer, at en saadan Omdannelse kun vilde koste en ringe Sum, Museets Opførelse derimod flere 100,000 Rbdlr., saa mene vi, at man anslaaer dette for høit, hiint for lavt. — Et hensigtsmæssigt Lokale, der kan lette Kunstyndelsen, ønske Alle, og dette er maaffee mere nødvendigt i et Land, hvor man endnu ei er vant til Sculpturarbeider, end der, hvor Diet allerede er fortroligt med dem. Om flige Arbeider i Udlandet have et Lokale, der ganske er indrettet for dem, eller om de maae hjælpe sig som de bedst kunne, gjør ei meget til Sagen, da der her ikke spørges, hvorledes de ere opstille i andre Lande, men om de ere opstille saaledes, at de gjøre den rette Virkning. Skal nu et saadant Lokale tilveiebringes ved Omdannelsen af en ældre Bygning, er det aabenbart, at der ei vil spares meget. Rimeligtvis vilde kun de ydre Mure kunne benyttes; selv Grunden i det Indre maatte forandres. Og naar man da havde anvendt Betydeligt paa denne Forandring, vilde man dog resifkere at faae et ikke tilfredsstillende Lokale. Selv ved private Bygninger gjør man hyppigt den Erfaring, at

man ved Reparaturer og Forandringer anvendte Mere, end en ny Bygnings Opførelse vilde kostet. — Paa den anden Side overvurderer man vistnok Beføstningen ved en ny Bygnings Opførelse, naar man taler om en Sum af 300,000 Rbdlr. Den nye Universitetsbygning er, vistnok af de allerstideste Materialier, opført for circa 170,000 Rbdlr. Det er da rimeligt, at den oftomtalte Bygning kunde opføres for mellem 100,000 og 150,000 Rbdlr., især naar vi vare heldige nok til at finde en Architect, der med Uandrigthed forbandt streng Sparfommelighed og satte sin Ære i at udføre Arbeidet saa godt og tillige saa sparfommeligt, som muligt. Hvorfor Folk have antaget 300,000 Rbdlr. for nødvendige, vide vi ikke. En saadan Sum vilde neppe ved private Bidrag kunne bringes tilveie og Mange lade sig vistnok afholde fra at tage Deel, fordi de mene, at Sagen dog alligevel ikke kommer istand. Ligesom man, naar man virkelig skrider til Udførelsen, maa vogte sig for ikke at anslaae Omkostningerne for lavt, saaledes mene vi, at man ikke, ved at anslaae dem for høit, bør affrække sig selv og Andre fra at bidrage til at det kommer istand. Endelig kunde man vel, hvad dette Spørgsmaal angaaer, med Grund antage, at Thorvaldsen vil blive mere tilbøielig til med Iver selv at tage sig af Sagen, naar man beslutter at bygge, ei at indrette.

Under den Forudsætning altsaa, at en ældre Bygning totalt maatte omformes, for at afgive et passende Lokale, finde vi det rimeligere at bygge; men hvorvidt en saa stærk Forandring er nødvendig, derom vove vi, som sagt, ikke at have nogen Mening, og vi antage, at Sagen alvortlig vil blive drøftet af dem, hvis Stemme har Vægt i flige Anliggender. Da det imidlertid under alle Omstændigheder maa erkendes for vigtigt at faae de offentlige Bygninger, som Regjeringen i Tiden maatte finde overflødige, rigtigt benyttede, og tillige at faae en fuldstændig Samling af Gipsafføbninger af Tidtidens bedste Sculpturarbeider, saa kunde maaffee følgende Udvei være værd at tage under

Overveieise. Man bygge for Thorvaldsens Arbej-
der, man indrette et ældre Lokale for Antikaffstøb-
ninger. Er man, ved en hensigtsmæssig Opstil-
ling af hine bleven fortrolig med slige Værker,
har man vænnet sig til den Art af Abstraction,
som disse mere end andre Kunstværker fordre,
saa er det rimeligt, at man selv under mindre
heldige Vilkaar ogsaa vil kunne nyde Antikaffstøb-
ningerne. Under Forudsætning altsaa, at Chri-
stiansborg Slot tages i Beboelse og alle 4 Pal-
lader paa Amalienborg blive ledige, saa ville disse
kunne anvendes deels til Malerisamlingen, deels
til Afstøbninger af Antikkerne, hvortil Kunstakade-
miet ei kan skaffe Plads, deels endelig, hvis der
bliver Plads tilovers, til Kunstskammeret, der nu
er i Dronningens Tværgade, hvor Pladsen skal
være for knap til at aabne Udgangen for det større
Publikum. Naar Kunstskammeret blev flyttet,
kunde Gaarden sælges til Privatbolig.

Hvad Anskaffelsen af Antikaffstøbninger angaaer,
da har Akademiet en lille Sum (af nogle 100
Rbdlr. aarlig), som dertil kan anvendes. Ogsaa
i denne Henseende vil uden tvivl den Thorvaldsen-
ske Sag virke velgjørende, idet den vil tilskynde
Bekommende til af alle Kræfter at sørge for en
saadan Samling, hvis Savn nu føles smerteligt
baade af Kunststilleren og Archæologen. Skulde
Akademiet ei have Kræfter dertil, saa vilde det
være passende, at Finantserne, naar de komme i
Orden, afgave en Sum dertil.

Et Par Ord om „Ufguderiet,“ „falsk Begei-
string“ ic. Vi indromme gjerne, at Følelsen hos
store Mænd let hos os Danske tager en sygelig
Bending og udarter til et ofte ækelt Føleri. Det
er som om man satte en Fortjeneste i at prise
og ophøje dem, og istedetfor ved kraftig Anstren-
gelse at stræbe at ligne dem, lader man det ofte
blive ved en smægtende Dvælen ved deres Fortrin.
Vel sandt, det er i visse Henseender ærefuldt at
erkjende det Store og Gode, istedetfor med Misun-
delsens Fjæl at raspe paa det; men en sund Erkjen-

delse skal det være, og en saadan vil lede til mere
end Snakken og Baden i egne Følelser. Men
idet vi ønske en saadan Sentimentalitet borte, saa
glemme vi ikke, at det dog er bedre, at der er
Følelse for det Store, om den end ei er ganske
sund, end om der slet ingen var, ligesom vi hel-
lere ville glæde os over at vi have Noget, der
kan fremkalde denne Følelse, end harme os over,
at den ei er normal. Som et Beviis paa det
Herredomme, aandig Storhed udover over os, har
den altid en stor og trosterig Betydning, ligesom
den Hylding, den Slette, ved at anstille sig som
god, uvilkaarlig bringer det Gode. Og gjælder det
om at bringe et godt Foretagende istand, som i
det nærværende, saa bidrager den sygelige Begei-
string ligesaa vel som den sunde til dets Fremme.
Hvorfor da ivre saa meget imod den, naar Re-
sultatet er godt, og man dog ikke kan sætte det
Sunde istedetfor det Syge? Have vi Ret i at
føle en vis Uelshed over en saadan Sentimenta-
litet, saa have vi Uret, naar vi ikke ville have
noget Godt udført, medmindre de dertil Virkende
drives af de ædleste Bevæggrunde og have den
rigtigste Erkjendelse af Sagens Natur. Er det
en Feil hos os, som et gemtyligt og vemodigt
stemt Folkeskærd, let at forfalde til hiin sygelige
Sentimentalitet, saa er det ogsaa en Feil, at
vi paa en smaalig Naade spejde efter Bevæg-
grundene, og istedetfor at holde os til Hand-
lingen, der ligger klart for Dagen, spørge om
det, der skjuler sig i Sjælens inderste Braaer og
ikke engang ret kommer til den Handlendes egen
Bevidsthed. *)

Dog det var om det Thorvaldsenske Ufguderi
vi begyndte at tale. Lad da længe nok Enkelte
drive det for vidt, men lad dette ikke forstyrre
dem, der interessere sig for Sagen. Den, der
holder af Blomster, faaer dog ei Lede til dem,

*) Da denne Side af Sagen for en Deel er berørt
i et af de sidste Nummere af Kjøbenhavnsposten,
have vi udeladt Udbylting af hvad vi her havde
ansført.

om han end nok saa tit horer sentimentaliske Liebhabere udgyde deres loovprisende Drdstrøm over Jordens skjøne, stille Behoere. At vi i andre Folks Dine skulde gjøre os latterlige ved at hævde vor store Landsmand, eller, for at tage det ganske simpelt, ved at opføre et Huus for hans store Gave, derom kunne vi ei overbevise os. Lad den Fremmede med os ønske hiin Sentimentalitet borte; Foretagendet selv vil han finde sundt og godt, og finder han det ikke sundt, saa spørges der, om Sygdommen er hos ham eller hos os. Dog vi behøve blot at spørge Europas civiliserede Nationer, om de vilde bekoste et Museum, naar Thorvaldsen vilde skjenke dem sine Samlinger, og vi ere overbeviste om, at de fleste med Glæde vilde modtage Gaven paa hiin Betingelse.

Udskillige, der interessere sig for Sagen, ønske, at Committeeens Møder maatte gives større Offentlighed, for at kyndige Folk kunde komme til at udtale sig. Skjøndt Committeeen hidtil kun har beskæftiget sig med at sætte Planen i Omløb og samle Bidrag, og der, naar man skrider til Udførelsen, vil blive valgt en egen Committee, saa kunde det dog vel have sin Nytte, om Udgangen til dens Møder allerede nu partielt aabnedes. Det engelske Bibelselskab havde og har formodentlig endnu den Vedtægt, at Enhver, der giver et aarligt Bidrag af 5 Guineer, saavel som alle Præster, kunne møde og stemme ved Commissionens Forhandlinger. Dette maa nødvendig bringe mere Frihed og Liv i Forhandlingerne, og noget Lignende kunde her skee, naar man indbød s. Ex. Kunstakademiets og Universitetets Medlemmer, saavel som Alle, der havde tegnet sig for idetmindste 50 Rbdle., til at bivaane Møderne. Det var, troe vi, ikke afveien, om dette Princip fulgtes i alle lignende Tilfælde, da de Bidragende derved sikkes imod de Mangler og Misbrug, der let følge af Enkeltes Egenraadighed og Censfidighed — en Yttring, hvormed vi ikke sigte til dette, men til flere Tilfælde,

der endnu ere i frisk Minde, og hvoraf vi ved Leilighed skulde omtale et, der nylig er indtruffet.

Winterhaver.

Over den halve Deel af Aaret leve vi et Stueliv; det har sine Behageligheder, men smerteligt føler man dog ofte Savnet af en mildere Temperatur og en livlig Vegetation. Ved kunstig Varme søger man at erstatte det første; for det sidste afgive vore Stueblomster kun en mager Erstatning. I Lande, der omtrent have samme Klima, som Danmark, har man for at lindre dette Savn og skaffe Blomsterelskereren den Nydelse, som kun store Mængder af Planter kunne give, paa flere Steder indrettet Winterhaver. Vi tillade os at meddele en Skizze af et saadant Anlæg, udkastet af botanisk Gartner Hr. Morch.

Til en Winterhave vilde høre et Anlæg under aaben Himmel og et i Huse med kunstig Varme. Det første vilde indeholde lutter immergrønne Træer og Buske, der kunde taale Vinteren i det Frie; det maatte være saaledes indrettet, at ethvert gunstigt Dieblis, som Varskiden frembød, kunde benyttes. Det sidste, der hos os er Hovedsagen, skulde anbringes i en Bygning, rummelig nok til at de Besøgende frit kunde bevæge sig, og saaledes udstyret med Planter, at man deels derved, deels ved den kunstige Varme glemte Vinteren. De anbragtes deels i Jorden, deels i Baller. Efter Varskidens Beskaffenhed tog man saadanne Jirværter, som enten til den Tid naturlig blomstrede, eller som ved kunstig Cultur bragtes til at blomstre tidligere end i det Frie. Det maatte for største Delen være immergrønne Værter, især fra det sydlige Europa, Niholland, China og Japan. Camellier, Dranger, Laurbær, Jordbærtræer, Lyngplanter og mangfoldige andre vilde give et rigt Udvalg.